TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Sessió núm. 12 / CEEPNA / 19.10.2026

Doc. Q:\D18\R440Transcripcio\CEEPNA\12CEEPNA\

Fitxer 12CEEPNA1

XV legislatura · primer període · sèrie C · número ****

Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano

Sessió 12, dilluns 19 d'octubre de 2026

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Presidència de l'I. Sr. Andrés Garcia Berrio

Sessió 12 de la CEEPNA

La sessió de la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (CEEPNA) s'obre a ****. Presideix Andrés Garcia Berrio, acompanyat del vicepresident, Jordi Albert i Caballero, i de la secretària, Susana Martínez Heredia. Assisteix la Mesa el lletrat Ramon Eudald Torrents Munt.

Hi són presents Agustí Colomines i Companys, pel G. P. de Junts; Montserrat Berenguer Messeguer, pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; María Elisa García Fuster, pel G. P. de VOX en Cataluña, i Maria Pilar Castillejo Medina, pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra[membres comissió].

[Assisteix] a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de la directora general per a la Igualtat de Tracte i No-discriminació i contra el Racisme, del Govern de l'Estat, davant la Comissió d'Estudi

per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01593/15).

2. Compareixença del responsable del Programa sobre habitatge de la Fundació Secretariat Gitano davant la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01594/15).

3. Compareixença de Manuel Jiménez, en representació de l'Associació de Venedors Ambulants de Catalunya, davant la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano (tram. 357-01595/15).

El vicepresident

Bé, bona tarda. Sigueu benvinguts de nou en aquesta sessió de la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Compareixença de Manuel Jiménez, en representació de l'Associació de Venedors Ambulants de Catalunya (posposada)

357-01595/15

I començarem les compareixences. En aquest cas, avui en teníem tres previstes. La darrera, la del senyor Manuel Jiménez, finalment no se substanciarà en el dia d'avui i, per tant, en realitzarem dos.

Compareixença de la directora general per a la Igualtat de Tracte i No-discriminació i contra el Racisme, del Govern de l'Estat

357-01593/15

Comencem sense més dilació perquè, a més, ens consta que la senyora compareixent que ara tindrem amb nosaltres, la senyora Beatriz Carrillo, doncs també necessita que comencem de forma puntual, com pertoca, i, per tant, doncs li agraeixo la seva compareixença. I per tant, començaríem amb aquesta compareixença de la directora general per a la Igualtat de Tracte i No-discriminació

i contra el Racisme, del Govern de l'Estat, davant d'aquesta comissió, en concret la senyora Beatriz Carrillo.

No sé si entiende el catalán o no lo entiende. En cualquier caso, lógicamente usted puede hacer la comparecencia en castellano, no hay ningún problema. Luego las intervenciones de los diputados y las diputadas podrán ser en catalán. Si hubiera cualquier dificultad en alguna de las preguntas o en alguna de las cuestiones, no dude en decirnos que se pueda repetir en castellano y no habrá ningún problema para hacer una pregunta, pues repetirla en castellano y para que usted también pueda dar respuesta de forma adecuada. ¿De acuerdo?

Així que, cuando quiera, por un tiempo de…, deu minuts, per un temps de deu minuts, quan vulgui la senyora Beatriz Carrillo, endavant.

Beatriz Carrillo (directora general per a la Igualtat de Tracte i No-discriminació i contra el Racisme, del Govern de l'Estat)

Muy bien, muy buenas tardes. Muchísimas gracias, presidente, señorías.

En primer lugar, quiero agradecer a la comisión la invitación a participar en estos trabajos y de manera especial también a la diputada Susana Martínez Heredia por su compromiso con una iniciativa de enorme trascendencia política y democrática.

Y para mí es un honor comparecer ante el Parlament de Catalunya y lo hago con el respeto que merece esta institución y con la responsabilidad de quien conoce las expectativas que estos trabajos despiertan entre quienes llevamos décadas defendiendo la igualdad, los derechos y la justicia social.

Ya saben que en la legislatura pasada tuve el honor de impulsar y participar, como diputada del Congreso, los trabajos de la Subcomisión para el estudio de un pacto de Estado contra el antigitanismo y la inclusión del pueblo gitano, que culminaron, en 2023, con la aprobación de un informe que recogía alrededor de ciento cincuenta propuestas. Y aquella fue, probablemente, una de las legislaturas en las que con mayor intensidad se ha debatido sobre los derechos y el futuro del pueblo gitano en nuestro país. Y creo que no fue casualidad. Desde la llegada del Gobierno progresista, hemos conseguido situar las demandas históricas en el centro de la

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

agenda política y elevando la lucha contra el antigitanismo y la igualdad de nuestro pueblo a una cuestión de Estado.

Pasamos de hablar del pueblo gitano, fundamentalmente, como una cuestión asistencial, social, y abordando también como una cuestión de derechos, de responsabilidad institucional y también de calidad democrática.

Por eso valoro especialmente los trabajos de esta comisión, porque representan una oportunidad magnífica para dar continuidad también al impulso y a convertir los compromisos pues en transformaciones reales.

Y hoy comparezco desde otra responsabilidad, como directora general de Igualdad de Trato del Gobierno de España, pero también lo hago, como habéis podido daros cuenta, de que lo hago también desde la condición que me acompaña mucho antes de haber ocupado cualquier responsabilidad pública, ¿no? Soy una gitana, y además una gitana que ha trabajado, que ha liderado los movimientos sociales.

Y desde esa experiencia quisiera compartir algunas reflexiones sobre lo conseguido, lo que todavía nos queda por hacer y, especialmente, sobre aquello que debemos de cambiar. Porque tenemos estudios, diagnósticos, estrategias, planes que describen con suficiente claridad las desigualdades que padecemos.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Y lo que debemos preguntarnos ahora es qué estamos haciendo las instituciones para cumplir con los compromisos adquiridos, qué está funcionando, qué está fallando y qué debemos cambiar para que las políticas públicas lleguen, realmente, a impactar en los hogares de las familias que más lo necesitan. Porque el éxito también de una política no se mide solo por las veces que anunciamos su objetivo, sino también por su capacidad para transformar la vida de las personas.

Ya sabéis que el año pasado conmemoramos los seiscientos años de llegada del pueblo gitano a la península ibérica, una oportunidad también brillante de impulsar su reconocimiento. Y también su declaración del año 2025 como año del pueblo gitano, y además tuve el honor de poder promover todas estas iniciativas.

Pero, sin embargo, esta conmemoración pues no puede quedarse en un ejercicio de memoria y de acto simbólico, hay que seguir avanzando, y a mí me gustaría destacar

algunos de estos avances importantes desde mi condición como responsable pública.

Especialmente, desde 2019, hemos conseguido incorporar reivindicaciones históricas del movimiento gitano a nuestro ordenamiento jurídico. Ya sabéis que se aprobó la Ley 15/2022, la Ley Integral para la Igualdad de Trato y la No Discriminación, que reforzó las garantías frente al racismo, reformando, además, el Código Penal, que reconocía expresamente el antigitanismo. Y tuve también el privilegio de ser ponente, de participar en su elaboración como diputada. Hice bien lo que significa convertir todas estas demandas históricas en una obligación jurídica de los poderes públicos.

A ello también se suma el reconocimiento de nuestra historia, de la cultura y la legislación educativa, las previsiones de la Ley de Memoria Democrática, que también ha culminado su informe dentro de la comisión que se constituyó como mandato de esta normativa y los avances también en materia de empleo.

Y quiero también destacar que desde el Ministerio de Igualdad hemos reconocido también institucionalmente la primera red, hemos constituido la primera red estatal de mujeres gitanas, aprobándola por el Consejo de Ministros, y que debe también traducirse ahora en mecanismos efectivos de participación para que las mujeres gitanas no sean únicamente destinatarias de las políticas de igualdad, sino protagonistas también de su propio destino.

Y debemos reconocer también la enorme transformación que ha experimentado a lo largo de estas décadas del pueblo gitano, una transformación que demasiadas veces no se ha querido ver. Hoy nos encontramos, por fortuna, con jóvenes gitanos y gitanas que acceden a estudios superiores, profesionales, empresarios, investigadores, docentes y mujeres que ejercen, en definitiva, su liderazgo de manera extraordinaria.

Y existe un pueblo gitano muy diverso, preparado, con un gran potencial y protagonista de su propia transformación, que no puede seguir siendo retratado exclusivamente desde la pobreza. Y reconocer esta realidad no significa minimizar, ni muchísimo menos, las brutales desigualdades que todavía padecemos. Significa comprender que nuestra sociedad no puede seguir mirando únicamente a través de

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

nuestras carencias, porque haber conquistado el reconocimiento de nuestros derechos no significa haber conquistado todavía su pleno ejercicio.

Y permítanme que pueda compartir esta reflexión también personal, porque yo, que he nacido en una casa gitana, pero también una casa profundamente política, porque de muy pequeña he acompañado a mi padre en reuniones en las que participaban figuras importantes de la política española, y he crecido escuchando conversaciones sobre derechos y justicia y sobre cómo transformar la sociedad.

Por eso mi vocación política no ha nacido en un despacho ni de una oportunidad de ocupar un cargo. Nació mucho antes, nació en mi propia casa, de la mano de mi padre. Quiero decirlo porque en ocasiones parece que las personas gitanas llegamos a determinados espacios por lo que representamos y no por lo que somos capaces de aportar, y es mucho lo que tenemos que decir.

Yo no estoy en política para representar una imagen atractiva de la diversidad, como si fuéramos un anuncio para que se pueda retratar, de alguna manera, bueno pues toda esa variedad y esa pluralidad que tenemos, ¿no? Estoy por vocación y por convicción y por compromiso con la sociedad a la que pertenezco y he tenido esa oportunidad de ejercer responsabilidades desde el Congreso, desde el Gobierno de España y también en los órganos de dirección de mi partido.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Y esa experiencia me ha permitido conocer cómo funcionan las instituciones, desde las tripas del poder, donde se toman las decisiones, y porque muchas veces esas buenas intenciones no terminan produciendo los resultados esperados.

Y he aprendido algo que es fundamental y me gustaría compartirlo, que no siempre faltan diagnósticos, ni siquiera voluntad política, a veces lo que falla es la capacidad de convertir los compromisos que se adquieren en decisiones reales. Y cuando esas decisiones llegan, comienzan, en demasiadas ocasiones, con toda una gincana burocrática que dificulta convertirlas en recursos y los recursos en resultados. Y el problema no termina ahí, porque es que afecta a las personas que más lo necesitan.

Y es que todas las instituciones no son entes abstractos, detrás de cada procedimiento, de cada decisión y de cada prioridad, hay personas. Y debemos atrevernos a reconocer que el racismo y el antigitanismo siguen todavía instalados en los sótanos de nuestras instituciones y hay que sacarlo de ahí.

Y, desde luego, mi trabajo ha sido durante esta época incansablemente trabajar sobre ello y a veces no necesita manifestarse abiertamente, basta con que las reivindicaciones sean consideradas asuntos menores en las mesas donde se toman las grandes decisiones, basta con que puedan esperar para que no se produzcan y, mientras tanto, las desigualdades continúan reproduciéndose de una manera, además, alarmante.

Y miren ustedes, esta reflexión adquiere hoy una dimensión todavía mucho más preocupante, porque estamos asistiendo a una gran batalla cultural global en la que las diferencias culturales, étnicas, nacionales, vuelven a utilizarse como arma contra la convivencia de los principios democráticos.

Y Europa conoce demasiado bien las consecuencias de este camino. Hace ocho décadas, ¿eh?, el continente que vivió uno de los capítulos más oscuros de su historia y que el nazismo llevó a cabo el exterminio de millones de judíos y persiguió y asesinó, sistemáticamente, a cientos de miles de gitanos...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Fitxer 2

...y gitanas, además de otros colectivos, no estamos para jugarnos ahora mismo estos momentos. Y es que la historia no solo nos recuerda de dónde venimos, también nos advierte de los caminos que una democracia no puede volver a recorrer. Precisamente por eso, combatir el antigitanismo es una responsabilidad democrática de primer orden.

Y aquí quiero abordar una cuestión también que me parece importante compartir, es que durante décadas hemos mostrado la pobreza del pueblo gitano, denunciando su exclusión, elaborando estadísticas que reflejan una realidad escandalosa. Y yo me pregunto hasta cuándo vamos a seguir utilizando la pobreza y la criminalidad del pueblo gitano como el principal argumento de las políticas que se hacen para nosotros, mientras no hemos conseguido que tenga una presencia equivalente en los centros de poder. Y esa es una de las grandes contradicciones, bajo mi juicio, de nuestras políticas públicas.

La infra presentación política del pueblo gitano es la punta del iceberg de un racismo mucho más profundo y estructural. Y pensemos en lo ocurrido desde la recuperación de la democracia, desde las Cortes Constituyentes de 1977 hasta la actual legislatura del Congreso de los Diputados, ha contado con 5.600 escaños acumulados, 5.600 escaños. Sin embargo, menos de una decena, menos de diez personas gitanas hemos llegado a ocupar un espacio en el Congreso, en los parlamentos, según los recuentos históricos disponibles.

Y si nos vamos a los parlamentos autonómicos, pues exactamente igual. También hemos contado con algunos representantes, pero nuestra presencia continúa siendo excepcional. Y hablamos de una población que ronda más del millón de personas.

¿Cómo podemos explicar que un pueblo que lleva seis siglos formando parte de nuestra historia haya tenido una presencia tan reducida en las instituciones democráticas? Y yo soy consciente de que he tenido la oportunidad, como de muy pocas personas han tenido para ejercerla, ¿no?

Y aquí tenemos a Susana Martínez Heredia, que desarrolla una importante labor desde el Parlamento, pero no podemos seguir siendo excepciones. Porque ¿creen ustedes que el futuro de un pueblo puede construirse desde la exclusión, desde la pobreza, desde el rechazo, desde la discriminación, sin poder político, económico y social, sin capacidad para poder decidir cómo definir su propio destino? Es muy complicado, es muy difícil.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Y ningún Estado puede permitirse dejar que más de un millón de personas estén destinadas desde la cuna a la exclusión por ser gitanos o por ser gitanas, porque no estamos hablando únicamente de pobreza, estamos hablando de oportunidades, de derechos y también de poder.

Y los partidos políticos también tienen una responsabilidad importantísima en esto. La diversidad debe de estar presente en las candidaturas, en los órganos de dirección, en las instituciones.

Junto a esa exclusión de los espacios de decisión, persiste otra realidad mucho más preocupante, y es que el antigitanismo continúa presente en el acceso a la vivienda, al empleo, a la educación y en determinados servicios y, sin embargo, muchas de estas situaciones no llegan ni siquiera a denunciarse. La infra denuncia está hecha

de un océano de silencio construido con experiencias de rechazo, de miedo, de desconocimiento de los derechos y demasiadas veces desconfianza hacia las propias instituciones. Y ahora mismo uno de los grandes retos que tenemos como Gobierno es poder combatirla. Y estamos ante un problema de desconfianza democrática.

Por eso, reforzar instrumentos como los que dirigimos desde la Dirección para la Igualdad de Trato, como es el servicio 021, que además lo lleva el CEDRE, que viene a acompañar y asistir a las víctimas del racismo, porque el racismo se alimenta del odio, pero también de la indiferencia.

Y por eso quisiera trasladarles algunas de las propuestas concretas para que este pacto tenga verdadera capacidad transformadora. Y, en primer lugar, yo creo que necesitamos una legislación integral contra el racismo. España tiene pendiente culminar una respuesta legislativa que refuerce la prevención, la protección, la reparación frente a sus distintas manifestaciones.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Y he trabajado sobre esta iniciativa y considero urgente que vuelva a situarse entre las prioridades legislativas y del nuevo gobierno, ante la cita electoral que tenemos el próximo 29 de noviembre, que el que venga podamos abrir esa etapa para seguir avanzando en una agenda que no se limite a aprobar normas, sino que también garantice su desarrollo y su aplicación efectiva. Y desde el Parlament de Catalunya también los animo para que puedan promover también una ley contra el racismo que sitúe al pueblo gitano en el centro de sus prioridades.

En segundo lugar, debemos garantizar también la historia y la cultura del pueblo gitano para que llegue realmente a las aulas. Hemos conseguido su reconocimiento normativo, pero no hemos avanzado en su aplicación efectiva en los contenidos educativos, en los materiales escolares y también la formación del profesorado. No podemos combatir, además, los prejuicios ni los estigmas si seguimos educando a generaciones enteras que desconocen una parte fundamental de su propia historia.

En tercer lugar, necesitaríamos también los planes específicos, en esto estamos todo el mundo de acuerdo, creo que no hay debate, para garantizar el éxito educativo del alumno gitano y facilitar su continuidad en el bachillerato, en la formación profesional y en la universidad, con becas, con acompañamiento educativo. Y, sobre

todo, las universidades también deben de incorporar nuestra historia en las titulaciones donde resulte mucho más relevante. Porque, además, creo que el pueblo gitano debe de estar en el ámbito de la academia, que ahí es donde parte el mayor conocimiento sobre nuestra historia y la historia común de la humanidad.

Y, en cuarto lugar, debemos impulsar también planes de empleo y facilitar el acceso a la función pública. Necesitamos oportunidades de formación, promoción profesional y empleo de calidad, medidas específicas para eliminar las barreras que dificultan también el acceso a las personas gitanas a las administraciones públicas porque es que, además, creo que es una realidad inexistente.

En quinto lugar, debemos reforzar también la participación política e institucional, especialmente de las mujeres gitanas. Hemos creado esta red estatal de mujeres gitanas con el único objetivo también de que no solamente participen, sino también que puedan proponer y que puedan decidir sobre cómo orientar las políticas públicas en igualdad.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Por ello, propongo al Parlamento también que establezca un mecanismo periódico de seguimiento y de rendición de cuentas porque una política pública sin financiación corre el riesgo de que se pueda convertir en una promesa y las promesas ya sabemos cómo terminan, sobre todo afectando a su valor democrático.

Y ya voy terminando, señorías. Yo creo que hemos avanzado mucho, hemos conquistado derechos, hemos conseguido reconocimiento y hemos abierto caminos que generaciones anteriores ni siquiera podían imaginar, pero el pueblo gitano no puede permanecer atrapado en la sala de espera del progreso.

Este Parlamento tiene una oportunidad brillante de convertir ese compromiso en decisiones completas, y no estamos pidiendo privilegios, sino lo que estamos exigiendo, que los derechos que la democracia reconoce sean también los derechos que la democracia garantice. La igualdad también es poder y el poder también nos pertenece.

Así que muchísimas gracias.

El president

Moltes gràcies. Em disculpo, soc l'Andrés García Berrio, president de la comissió, que ha arribat uns minuts tard, però he pogut seguir gairebé tota la intervenció. Agrair la presència avui de la directora general d'Igualtat de Tracte i No-Discriminació.

Ara és el torn dels grups parlamentaris i té la paraula, en primer lloc, el diputat Jordi Albert en nom dels Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana.

Jordi Albert i Caballero

Molt bé, gràcies, president. Hola de nou, senyora Carrillo. Gràcies.

Parlaré en català, ho faré a poc a poc, a veure si m'entén, sinó, si us plau, li demano que m'interrompi i no hi haurà inconvenient en poder expressar-me en castellà, d'acord?

Li vull agrair la seva intervenció. Per nosaltres és rellevant, precisament, que hagi situat alguns dels elements que també nosaltres estem treballant aquí, al Parlament de Catalunya i, en concret, amb aquesta comissió i també en l'àmbit de l'intergrup del poble gitano i que, d'altra banda, diferents governs catalans també han estat treballant en els diversos plans integrals del poble gitano que, com bé sap, a Catalunya s'han impulsat des de fa uns anys.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

De fet, una de les reivindicacions més clares i diàfanes és, precisament, aquesta voluntat de ser del poble gitano, aquesta voluntat de participar activament i políticament del poble gitano i, per tant, aquesta voluntat de representació del poble gitano a les institucions. És imprescindible i crec que tots els que portem ja un temps treballant en aquest àmbit tenim molt clar que no es poden desplegar polítiques que afectin al poble gitano sense el poble gitano. Això és imprescindible.

I per tant, quan vostè situa, precisament, la participació activa en els espais de poder, és també per la pròpia idiosincràsia del desplegament de la política pública que formi part el poble gitano, lògicament, del disseny d'aquesta política pública, perquè, sinó, tampoc tindrà èxit perquè no estarà ni ben ajustada ni acurada a les necessitats ni a la resolució dels problemes que pretén resoldre.

Precisament, per aquesta via es van impulsar els plans integrals del poble gitano a Catalunya, buscant, precisament, aquesta participació activa. Però no només això ha d'estar circumscrit a un àmbit departamental concret, sinó que han de ser

polítiques públiques que siguin de caràcter transversal. Nosaltres ho entenem així, que afectin, lògicament, a tots els àmbits del desenvolupament vital de les persones gitanes i que, per tant, s'ajudi, precisament, a combatre aquesta discriminació tan arrelada a nivell institucional com social respecte al poble gitano, l'antigitanisme.

Per tant, des d'aquest punt de vista, compartim la necessitat de major participació pública i major participació en els espais de poder del poble gitano. Aquí poden haver diverses polítiques d'acció positiva per fomentar-ho. Per exemple, s'ha impulsat aquí, a Catalunya, en el seu moment es va impulsar la reserva de places per a estudiants gitanos i gitanes a les universitats del país, per tal que tinguessin aquesta seguretat d'accés a les universitats.

Però, d'altra banda, també això hauria de ser traslladable a d'altres espais de la vida pública. Vostè ha fet referència, per exemple, a l'accés a la funció pública, no?, i per tant, a les diferents administracions públiques. I, per tant, també m'agradaria que pogués fer una valoració sobre aquestes diverses polítiques que s'han impulsat també des dels diferents governs de Catalunya.

L'altra qüestió que també li volia demanar és si d'aquestes darreres propostes que vostè ens ha mencionat ara, en el final de la seva intervenció, actualment quines polítiques sí que ha pogut impulsar des de la seva direcció general.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Ens ha dit una cosa que jo comparteixo, que és que hi ha una diferència entre allò que volem fer i allò que realment podem fer, sí? És a dir, entre allò que nosaltres pensem i que nosaltres dissenyem la política pública, i després com l'aterrem, com l'executem. Aquí hi ha dificultats i això tothom es troba amb dificultats per fer-ho, tots els governs. I, per tant, ens agradaria saber quines dificultats s'ha trobat el seu Govern per poder impulsar les polítiques públiques que vostè ens estava dient i ens ha mencionat en la darrera part de la seva intervenció.

I, finalment, i amb això acabo, president, també voldria que ens expliqués quin ha estat el nivell de coordinació entre, precisament, la seva Direcció general d'igualtat de tracte i no-discriminació amb l'Oficina d'igualtat de tracte i no discriminació que tenim a Catalunya. És a dir, vostè sap que tenim aquesta oficina perquè tenim la Llei d'igualtat de tracte i no discriminació, per nosaltres cabdal, i, per tant, quina ha estat la seva coordinació, la seva relació amb aquesta oficina.

Moltes gràcies de nou per les seves paraules.

El president

Gràcies. Ara és el torn del Grup Parlamentari Popular.

Montserrat Berenguer Messeguer

Gràcies, president. Muchas gracias y darle la bienvenida en especial per comparecer hoy ante esta comisión la señora Beatriz Carrillo, directora general per la igualtat de tracte y no discriminació de l'Estat. Muchas gracias, señora Carrillo.

Usted ha afirmado en varias ocasiones ante medios de comunicación un concepto que, cuando yo lo leí, personalmente, por primera vez, pues lo encontré muy interesante e impactante. Habló de un racismo vírico, que corroe las entrañas de nuestra sociedad. Si nos podría explicar este concepto, entendiendo que se trata de un racismo estructural y qué papel tenemos como políticos para hacer frente a ello. Porque cuando hablamos de algo estructural significa que está de raíz y que cuesta poder cambiar. Entonces, ¿cómo podríamos hacerlo, desde la voluntad política, hacer frente a ello?

Y en sus orígenes usted anudó tres conceptos muy difíciles hasta aquel entonces, incluso irreconciliables, que era mujer, gitana y universitaria. ¿Cómo percibe que están estas tres cuestiones en los tiempos actuales y en nuestra sociedad actual?

Desde el Partido...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Fitxer 3

...Popular también hemos contado con varios representantes destacados de origen gitano en las Cortes Generales, en las administraciones locales. Quería citar a Silvia Heredia Martín, a Juan José Cortés, a Andrés Núñez, entre otros. Pero es cierto que usted ha dicho esta infrarrepresentación, ¿no?, en las instituciones públicas.

Y ha hablado también de trabas burocráticas para hacer efectivos los compromisos políticos, incluso la voluntad política o lo que se aprueba. ¿Cómo podríamos hacer para solucionar esto? ¿Qué medidas para que hubiera esa representación real en las administraciones públicas, ya sea a nivel general de Estado, de política

autonómica o de administraciones locales? Igual que las trabas burocráticas para poder ver ese compromiso efectivo y real de lo que se hace.

Entonces, mi pregunta y reflexión también es clara. Si queremos avanzar, tienen que, necesariamente, concurrir esos esfuerzos transversales de todos los representantes de distintas fuerzas de la Cámara para un objetivo común, que sería la del pueblo gitano.

Y en esa dirección es evidente que ha sido su tarea y que por ese camino ha ido su labor diaria. Entonces, ¿qué mensaje trasladaría al Parlament de Catalunya? ¿Nos daría usted en este grupo en el que estamos elaborando este pacte antigitanisme i per al poble gitano? ¿Qué mensaje nos trasladaría para poder hacer y ser efectivo?

Muchas gracias.

El vicepresident

Gràcies, diputada. I ara és el torn del president de la Comissió i diputat Andrés Garcia Berrio, per part del Grup Parlamentari dels Comuns. Endavant.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Andrés Garcia Berrio

Moltes gràcies, president. En primer lloc, per agrair la seva compareixença avui aquí.

Jo crec que és especialment interessant poder comptar amb la direcció general d'Igualtat de Tracte i No Discriminació en aquesta comissió.

Jo crec que una de les primeres preguntes que li volia fer és, la Llei d'igualtat de tracte no discriminació es va aprovar aquí al Parlament de Catalunya el 2020 i al Parlament estatal es va aprovar l'any 2023, crec recordar. Llavors, si ens pot explicar una mica on estem respecte a la implementació. És a dir, què s'ha pogut dur a terme, què no i on estem o també per tenir en compte això.

I també quins avançaments o quines mesures ja s'estan començant a notar respecte a la capacitat de reacció davant de l'antigitanisme, en concret.

I sí que li volia preguntar, vinculada amb l'aplicació de la llei, respecte a la Autoridad Independiente para la Igualdad y contra la No Discriminación. Entenem que és una autoritat independent, que no forma part de la seva direcció general, però, segurament, sàpiga en quin estat està a nivell d'implementació, com es composa,

no? Perquè saben que hi ha una fiscal que està a càrrec, no?, el nomenament ha estat d'una persona que és fiscal. Però també per saber una mica composició, quanta gent treballa, bé... També per poder comparar també amb l'Oficina de la igualtat de tracte i no discriminació que ara mateix hi ha aquí a Catalunya i que ha de ser un element clau per lluitar contra l'antigitanisme.

Una de les qüestions que passa és que no hi ha suficient confiança a vegades en les institucions per denunciar situacions d'antigitanisme que s'està vivint. Però és que jo crec que el poble gitano el que necessitem és contundència de les institucions públiques davant situacions d'antigitanisme.

Jo crec que en aquest sentit estem caminant, però és important que hi hagi empreses privades que per fi siguin sancionades amb força i amb contundència per no prendre les mesures necessàries perquè agents de seguretat privada persegueixin la població gitana, especialment a les dones, en molts comerços, no? O també immobiliàries que siguin sancionades per actuar de manera antigitana, com sabem que està passant.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Llavors, jo crec que el desafiament que tenim a nivell institucional, tant a nivell català com a nivell de tot l'Estat, és posar fre i garantir la contundència davant d'aquestes lleis. I jo a vegades crec que, no sé si és perquè és una legislació nova, perquè encara s'està implementant, crec que no s'ha aconseguit, almenys aquí a Catalunya, amb el temps que portem, la sensació que sembla una normativa de tercer nivell, no?, com una mica subsidiària, que no es posa al centre i que, llavors, semblaria com que, bé, al final actuar de manera discriminatòria no té conseqüències.

Llavors, jo crec que són desafiaments, i li volia preguntar com s'ho estan plantejant, perquè, efectivament, cal conscienciar, però és clau que es pugui actuar de manera clara, sobretot quan, ara, i cada cop més, veurem com la defensa de la discriminació serà un quotidià, cada cop més, i ja ho estem veient, no? Llavors, aquí, en aquest sentit, li volia preguntar.

I després, en relació... Jo estic totalment d'acord en que cal una... També li volia preguntar la seva opinió sobre la llei integral del poble gitano que ha presentat la Fundació Secretariat Gitano, com s'està rebent des del Gobierno, quin és el posicionament que s'està tenint en aquesta fase inicial.

I al mateix temps, comparteixo la necessitat de tenir normativa específica contra el racisme. Aquí a Catalunya es va començar a treballar la passada legislatura un projecte de llei, ara s'ha quedat una mica aturat, i jo crec que és responsabilitat d'aquest Parlament que podamos seguir trabajando para que sigui una realitat.

I res més, agrair-li la trajectòria, tota la feina que ha fet pel poble gitano, i ara també des de la direcció general.

Gràcies.

El vicepresident

Molt bé, gràcies, diputat. I ara és el torn de la diputada del Grup Socialista, la companya Susana Martínez Heredia. Endavant.

Susana Martínez Heredia

Moltes gràcies. Bueno, en esta ocasión haré la intervención en castellano para facilitar la comprensión a la compareciente.

En primer lugar, quiero agradecerle, señora Carrillo, su comparecencia y, especialmente, reconocer su compromiso por la igualdad en su trayectoria como responsable pública y al servicio del conjunto de la sociedad con esa mirada gitana de la que nos sentimos muy orgullosas.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Creo que hoy es importante poner en valor lo que significó conseguir que el antigitanismo fuera reconocido expresamente en nuestro Código Penal, y quiero reconocerle y agradecerle su papel imprescindible en este avance en un momento también histórico en el que había tres personas gitanas en el Congreso de los Diputados, en el que hubo muchísimos avances, como usted comentaba, y es evidente la necesidad de lograr una representatividad que no sea anecdótica en los espacios públicos y democráticos.

Reconocer el antigitanismo como delito de odio en el Código Penal significó reconocer institucionalmente una realidad que nuestro pueblo lleva siglos sufriendo y dar una respuesta clara desde las instituciones democráticas. Un avance del que debemos sentirnos orgullosos y sobre el que tenemos la responsabilidad de seguir construyendo.

Según el informe de 2024 del CEDRE, señala que las personas gitanas somos quienes sufrimos mayores niveles de discriminación y, paradójicamente, también entre los que menos denunciamos. Esto significa que todavía tenemos que trabajar para que las víctimas se sientan seguras y acompañadas a la hora de denunciar, contando, especialmente, con las entidades gitanas como puerta de entrada de las denuncias.

Tenemos herramientas jurídicas importantes y ahora el reto es seguir reforzando su aplicación efectiva, como usted indicaba, porque la mejor manera de poner en valor aquel avance legislativo es continuar construyendo sobre lo que ya hemos conseguido.

Hoy nos enfrentamos a dos grandes retos también. El primero es el crecimiento y la normalización de los discursos de odio en las redes sociales. Por eso creo que es importante la iniciativa que está llevando a cabo el Departament de Igualdad y Feminismo de la Generalitat, entre ellas el convenio firmado con OBERAXE para monitorizar los discursos de odio en las redes sociales, tanto en catalán como en castellano, una iniciativa que es pionera y que contempla la creación de un banco de palabras y símbolos para reconocer mejor cómo se difunden estos discursos y poner herramientas que nos permitan detectar y prevenir y anticiparnos a situaciones como las de Torre-Pacheco o Piera.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Pero hay también otro ámbito que nos debe de preocupar especialmente y es la normalización de los discursos de odio en el propio debate político. Estamos viendo cómo determinados discursos que son inaceptables van encontrando espacio en el debate público y cómo, en ocasiones, se utiliza el origen de las personas para generar miedo, alimentar prejuicios o convertir determinados colectivos en responsables de problemas.

Y en este sentido, señora Carrillo, me gustaría preguntarle desde su experiencia política e institucional cómo cree que debemos afrontar la normalización de los discursos de odio en los debates políticos y públicos parlamentarios. ¿Cómo considera usted que necesitamos reforzar los mecanismos de regulación y los códigos de conducta institucionales? Si cree que el principal reto está en la respuesta política y democrática que damos a estos discursos. Y, especialmente,

¿cómo podemos evitar que el antigitanismo se utilice como herramienta de confrontación política y que determinados discursos acaben legitimando prejuicios y discriminaciones contra las personas gitanas?

Porque hoy tenemos una base jurídica mucho más sólida que hace unos años. Hemos conseguido que el antigitanismo tenga nombre también, ¿no?, en nuestra legislación y ahora tenemos la oportunidad de seguir avanzando para que tenga cada vez menos espacio en nuestra sociedad.

Muchísimas gracias.

El president

Moltes gràcies. Llavors, ara seria el torn per les respostes per part de la directora general, la senyora Beatriz Carrillo. Té la paraula per un temps d'uns deu minuts.

Gràcies.

Beatriz Carrillo (directora general per a la Igualtat de Tracte i No-discriminació i contra el Racisme, del Govern de l'Estat)

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Muchísimas gracias por las reflexiones, por las preguntas, por las formulaciones. Voy a intentar hacerlo de una manera general, a ver si... Y si hay algo que queda pendiente, bueno, pues podemos, incluso, trasladarla por escrito si no hay mucho más tiempo.

Y hay una cosa fundamental que me parece en todo lo que he ido compartiendo en esta comparecencia, que lógicamente nos da para mucho, ¿no?, y hay que resumir lógicamente todas las propuestas y por dónde podemos ir caminando. Hay algunas sugerencias que me parecen, además, de vital importancia, ¿no?

Primero, por la intervención del diputado de Esquerra, cuando hablaba de todas las iniciativas que han hecho diferentes gobiernos de Cataluña y lo ponemos, además, de ejemplo y es una referencia. Cataluña ha sido pionera en muchos de los avances que han significado muchas de las transformaciones que yo estaba explicando, ¿no?, como el acceso a la universidad con muchas más facilidades, pero también dándole un reconocimiento, una visibilidad con los gitanos que deberían de tomar nota muchos territorios, sobre todo en general, ¿no?, porque debemos de aprovechar todo aquello que es positivo y que son buenas prácticas para compartir

y para no dejarlas tampoco fuera del círculo de la participación donde todos estamos y que queremos, en definitiva, ser reconocidos en nuestra dignidad y también nuestras aportaciones culturales.

Yo creo en una valoración muy positiva, y hablo de Cataluña, yo que soy andaluza, y que en Andalucía se encuentra una de las mayores tasas de población gitana que hay en toda Europa y que hemos influenciado enormemente, que hay una gran diversidad, que también somos ejemplo, que también somos ese espejo donde se miran muchos gitanos en Europa y que ve, además, incluso, mi tierra como la tierra prometida de todos los gitanos y gitanas, ¿no?

Pero también dentro de lo positivo no podemos minimizar la gran desigualdad que existe, la discriminación que se sigue dando en sectores donde incluso menos derechos en el acceso tienen a la igualdad, es donde más se sufre, precisamente, toda esta discriminación y todo este antigitanismo.

A la representante del Partido Popular, que me parece además de vital importancia, el racismo vírico, lo ha dicho usted misma, ¿no? Me refería a ese racismo también estructural y que es muy contagioso porque, en definitiva, todos los pasos que vamos dando cuando sale solo con una noticia de cinco minutos en un informativo o en las redes sociales, pues tira por medio veinte años de trabajo y treinta, ¿no?0.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Por tanto, a eso me refiero, ¿no?, que avanzamos, pero luego tenemos que combatir todo ese discurso de odio que también habéis mencionado y es muy complicado poder avanzar donde hoy se está permitiendo y donde se está normalizando un discurso que no debería de aceptarse bajo ninguna justificación. Porque, además, la libertad de expresión, que es un valor supremo en nuestra Constitución, nunca ampara el discurso de odio. No ampara los insultos y no ampara, ni muchísimo menos, esas acusaciones generalistas hacia determinados colectivos. Y lo estamos viendo con bastante naturalidad.

Y lo que más me preocupa es que esto los niños y las niñas, sobre todo los responsables públicos, bueno, pues, en definitiva, vean que no paramos...

Fitxer 4

...y que no frenamos o que no tenemos esa capacidad para poder eliminar este tipo de discurso dentro de las instituciones públicas.

Al representante de los Comunes. Yo creo que lo ha definido muy bien. Es verdad que aprobamos en el 2022 la Ley para la igualdad de trato y no discriminación y que eso ha supuesto, además, un revulsivo histórico para muchos colectivos, para muchos grupos sociales. Es una ley vanguardista, una ley muy avanzada, que además incluye catorce motivos de discriminación, muy paralela también con la ley que salió también el Gobierno, aprobada por el Gobierno de Cataluña en 2020, y que, en definitiva, creo que es una de las leyes más avanzadas que tenemos ahora mismo en Europa.

Pero también reconozco que es una ley que le queda mucho por desarrollar. Porque, precisamente, en este tiempo que yo he estado trabajando para diseñar y para impulsar la Autoridad Independiente, que además es una institución para velar, sobre todo, por el cumplimiento de la Ley para la igualdad de trato, pues le queda todavía mucho por avanzar y por desarrollarse, entre otras cosas, porque viene a proteger a las víctimas de todo tipo de discriminaciones.

Hemos aprobado su real decreto, su estructura, pero todavía queda su presupuesto, queda..., y ahora mismo estamos como estamos, que nos hemos ido a elecciones y se ha quedado ahí un poco sin terminar de desarrollar, tanto en el plano de la financiación como también del personal, ¿no?

Espero que en el próximo Gobierno sigan apostando por una institución que viene a velar, precisamente, y a proteger a todas las víctimas de discriminación.

Y las dificultades que muchas veces, lo he explicado al principio, que te encuentras, son esas yincanas burocráticas, son todos esos procedimientos que, al final, terminan ralentizando muchísimo todos los avances. Y a mí lo que me preocupa es que toda esa burocracia a quien más afecta son a las personas más necesitadas y tenemos que tomar medidas. Ojalá tuviera yo esa varita mágica para deciros cuál es la medida oportuna para que podamos solucionar todos estos retrasos que a veces dificultan, en definitiva, que podamos llegar con resultados y con el tiempo suficiente a darle respuesta a todas las personas que más carencias, más

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

discriminaciones sufren y que, en definitiva, necesitan el calor institucional y el calor de todos los poderes públicos.

Pues tendremos que trabajar entre todas las fuerzas políticas para reducir lo máximo, siempre con la legalidad por delante, pero reducir todos esos plazos y reducir, precisamente, toda esa burocracia y poner por encima de muchos otros temas, o al menos equipararlos en las condiciones de igualdad, temas como estos, que al final resulta, en muchos ámbitos, como que el racismo..., como que en España tenemos ese complejo de que no somos racistas y hemos terminado que las políticas antirracistas es casi un tema menor y no puede ser un tema menor porque estamos ante una situación a nivel global donde, vuelvo a repetir, se están utilizando de nuevo las condiciones culturales, nacionales, étnicas, están sirviendo de instrumentos políticos para meter miedo a la sociedad y está afectando a la convivencia, claro que sí. Hoy está aumentando, desgraciadamente, el racismo. Y las instituciones europeas están alertando a España del crecimiento tan brutal que estamos teniendo con todos esos discursos que después se traducen, en la práctica, en violencia en las calles.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Por eso es importante que todas las fuerzas políticas no veamos aquí el color, sino veamos las necesidades que tiene la ciudadanía y que tenemos que responder por una cuestión democrática. No hay más –no hay más.

Y por ello, yo sí me gustaría también decirle a la representante socialista que esa normalización de los discursos de odio, el mayor triunfo del odio es la costumbre y es llegar a pensar que todo esto forma parte del ejercicio democrático, y no lo es –no lo es. Y lo vemos en las tertulias y lo vemos en las instituciones, que es lo que más me preocupa.

¿Y cómo se puede regular? Precisamente, una de las grandes cosas que se podrían tomar decisiones son los reglamentos de los parlamentos. Hay un decoro, hay una... Incluso los ciudadanos nos han votado para estar. El decoro institucional, la cortesía, el respeto, no se debe nunca jamás de perder. Porque una cosa es la discrepancia natural de las posiciones ideológicas y otra cosa es que estamos terminando de verdad de lanzarnos cada acusación y lanzarnos cada mensaje en las instituciones

que esto acaba pues de una manera, deteriorando, como lo estamos viendo en la democracia, ¿no? Y a mí me preocupa y nos preocupa a todo el mundo.

Y con el ejemplo yo creo que deberíamos ser todos conscientes y responsables de que esto no debe de ser una práctica habitual y que hay que sancionar, si tenemos que sancionar, porque estos discursos no pueden calar dentro de las instituciones democráticas.

Y solamente también aludir al convenio que decía la diputada socialista que había firmado la Generalitat de Cataluña con el OBERAXE. Nosotros también tenemos pendiente la firma de convenio con el SEDRE, con el servicio 021, para que se pueda coordinar y podamos llegar mucho mejor a todas las víctimas.

Y nada más, mi mensaje, que vuelvo a reiterar, yo creo que el futuro es muy grande, nos queda un futuro enorme, pero el pueblo gitano no puede seguir en la sala de espera permanente. Tenemos que entre todos empujar y que sigamos avanzando y, sobre todo, que los gitanos y las gitanas logren llegar a todos los espacios de participación y también de poder.

Muchísimas gracias.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

El president

Moltes gràcies. No sé si algun dels diputats vol fer algun comentari? Si no, pues ya hemos llegado hasta aquí. Le agradecemos mucho su presencia y, nada, muchas gracias.

Pasaríamos al siguiente punto del orden del día. Pararemos un momento la sesión hasta reacomodar.

Gràcies.

La sessió se suspèn a... i es reprèn a...

El president

Bona tarda, reprenem la sessió de la Comissió d'Estudi per a l'Elaboració d'un Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i per a la Inclusió del Poble Gitano del dia d'avui.

Compareixença del responsable del Programa sobre habitatge de la Fundació Secretariat Gitano

357-01594/15

Passem al següent punt de l'ordre del dia, el número 2, i es produirà la compareixença de la persona responsable del Programa sobre habitatge de la Fundació Secretariat Gitano davant la Comissió d'Estudi, i serà la senyora Mar Vidal la seva representant.

En relació al punt número 3, el senyor Manuel Jiménez ens ha avisat que no podia comparèixer, llavors no es produirà avui aquesta compareixença.

Llavors, té vostè la paraula per un temps de dotze minuts.

Mar Vidal (responsable en matèria d'habitatge de la Fundació Secretariat Gitano)

Bona tarda. Primer de tot, volia agrair als membres de la Comissió i als diputats i diputades per comptar una vegada més amb la Fundació Secretariado Gitano.

Tot i que vull parlar d'habitatge, m'agradaria abans poder donar algunes dades a nivell de context sobre la situació del poble gitano, que segurament tots i totes ja coneixem, però m'agradaria no deixar de mencionar-les.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Primer de tot, fer menció a la intensitat i la dimensió de la pobresa dintre del poble gitano. El vuitanta-sis per cent de les persones gitanes viu per sota del llindar de la pobresa i el quaranta-sis per cent es troba en una situació de pobresa extrema. A més, la taxa de pobresa infantil es situa en un vuitanta-nou per cent i el cinquanta-u, en una situació de pobresa severa.

A més, tot i que la imatge generalitzada de les famílies gitanes és la de perceptores de prestacions socials, cal dir que només el trenta-dos per cent de les llars gitanes en situació d'exclusió social la perceben.

A més a més, hem de mencionar la baixa presència que té la població gitana en el mercat laboral i que està molt marcada per la precarietat i la desprotecció, amb una taxa d'atur que arriba al cinquanta-dos per cent, que representa tres vegades més que la de la població general, que és un 14,5 per cent. I on les dones gitanes pateixen un clar desavantatge, amb una taxa d'atur del seixanta per cent.

Dintre de la població activa i les persones que estan ocupades, el cinquanta-tres per cent representa les persones assalariades, davant del vuitanta per cent de les persones assalariades de la població general i el quaranta-set per cent, molt per sobre del vint per cent de la població general, són treballadors i treballadores autònomes.

I per acabar, en qüestió d'educació, cal ressaltar que el disset per cent només de la població gitana major de setze anys té completats els estudis d'ESO o superiors i que una bona part dels estudiants gitanos i gitanes viuen en barris segregats.

Bé, entrant ja en matèria d'habitatge. Faig referència primer a les fonts a les que faig referència, que són els dos estudis de la Fundació Secretariado Gitano, el de 2015 i el de 2023. També dir que ara, a mitjans de 2027, farem públic el nou estudi, que és, concretament, sobre assentaments.

Aquesta anàlisi, per fer una mena de radiografia de la situació en matèria d'habitatge, parteix de quatre eixos: barraquisme, segregació residencial, habitatge de protecció oficial i parc d'habitatge privat.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Quant al barraquisme dir que no només és persistent, també mostra una gran representació de la població gitana que arriba fins al setanta-set per cent dels habitants dels assentaments de barraques.

Això, per una banda, és clar que és una gravíssima vulneració dels drets humans i, a més, és el reflex del racisme estructural que pateixen les minories ètniques, i molt especialment el poble gitano.

A Catalunya és cert que és menys prevalent aquest fenomen, però, tot i així, és persistent. I, a més, volem assenyalar alguns nuclis importants de barraquisme com són algunes parts de Barcelona i, sobretot, Montcada i Reixac, que potser és un lloc que està més invisibilitzat en aquest sentit, però en l'estudi, de fet, posarem llum sobre aquest punt en concret.

També volem assenyalar que estem observant en els darrers anys alguns canvis en el fenomen i comencem a observar com els assentaments apareixen dins dels nuclis urbans, fins i tot en nuclis grans com és Barcelona, i això ho podem veure amb

l'assentament que hi havia a Vallcarca i el que encara segueix a la Sagrera. I a vegades, fins i tot, alguns més petits en alguns solars abandonats.

També, tot i que no són assentaments com a tal, volem assenyalar la situació de les persones que viuen en locals comercials, en alguns casos ocupats, en d'altres com a víctimes de lloguers fraudulents i que, quant a condicions d'habitabilitat, estan sotmesos, exactament, a les mateixes condicions d'habitabilitat. I si, a sobre, aquests locals estan en barris segregats, doncs fa bastant propera a la seva situació a la de les persones que poden estar en assentaments.

A més, de forma coherent també amb l'estructura de la població de la comunitat gitana a Espanya i Catalunya, la població infantil és molt alta, el qual suposa també el gran nombre de menors que estan sotmesos a aquesta situació.

I bé, fent, sobretot, posant èmfasi en les qüestions d'habitabilitat i l'efecte que això té a la salut de les persones, per veure la magnitud de la situació i de l'impacte que té en el poble gitano, hem de pensar que el poble gitano, pràcticament amb molt poca diferència entre classes socials, ja parteix d'una salut que, quant a, per exemple, esperança de vida, està nou punts per sota de la...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Fitxer 5

...població majoritària.

Passo al punt de segregació residencial. I, primer de tot, assenyalar de forma general la limitació de l'accés a altres municipis i barris per l'aïllament físic i la mala comunicació a través del transport públic i també la persistència d'altres factors que dificulten l'exercici de la ciutadania i que es tradueixen en la falta d'interaccions comunitàries, barreres en l'accés a l'oci, a l'esport i a la cultura. A més de l'impacte que té en la construcció de la propi identitat individual i col·lectiva que genera el fet de viure en espais segregats.

Abans ho mencionava, el seixanta per cent dels infants gitanos viuen en barris segregats i, en conseqüència, estudien en centres escolars segregats. Quan parlem de segregació escolar, és evident que no podem deixar de parlar d'habitatge, inclús que ha de començar per aquí la discussió.

Per acabar, voldria fer referència a un llistat de barris que creiem que estan especialment segregats, amb molta representació del poble gitano. Per exemple, a Barcelona, el barri del Besòs i el Maresme, Via Trajana, Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona. A Badalona, La Salut, Sant Roc i Llefià. A Sant Adrià de Besòs, La Mina. A Montcada i Reixac, La Ribera, Can Sant Joan i La Font Pudenta. A més, com deia abans, de la zona d'assentaments que popularment es coneguda com els horts. A Sabadell trobem Can Puiggener, Torre-romeu, Campoamor, Ca n'Oriac i Merinals. Terrassa, Vilardell, Can Tusell, Ègara i Sant Pere Nord. Al Prat, el barri de Sant Cosme. A Lleida, el casc antic, Magraners, la Mariola i Secà de Sant Pere. A Tarragona, Campclar, Torreforta i la Floresta. A Girona, Sant Narcís i la Font de la Pólvora. I a Figueres, el barri de Sant Joan. I molts més altres, però que, com és evident, no mencionaré tots ara.

El tercer punt, habitatge de protecció oficial. Assenyalar, per començar, el deteriorament de les condicions d'habitabilitat del parc públic, que precisen no només de la rehabilitació estructural, que també, sinó també de suport en les reparacions que són responsabilitat dels titulars quan aquests es trobin en situació de vulnerabilitat i no puguin fer front al pagament. A més, l'oferta d'habitatge queda molt per sota de la demanda i moltes vegades la gent ja ni tan sols ho veu com una opció viable.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

I, en tercer lloc, la necessitat de vetllar des de la planificació de les promocions en la no reproducció dels factors que generen les dinàmiques de segregació espaial, com ha passat en barris com la Mina, Sant Roc o Sant Cosme.

I, per acabar, en l'eix del parc d'habitatge privat, em voldria centrar en dos casos concrets. A més de l'excessiu i inassumible cost de l'habitatge, sobretot vull fer referència al fenomen del racisme immobiliari, que, com observem amb les famílies gitanes, moltes vegades..., a més, és molt difícil aquestes situacions de discriminació de poder denunciar-les, ja que la primera barrera se la troben ja només trucar, demanar cita, no?, per veure el pis i en aquell moment ja s'acaba la conversa i ja no hi ha, fins i tot, conversa possible.

I això ho dic de casos que coneixem a la Fundació moltíssims, fins i tot de companys nostres, que amb dos sous estables, regulars, alts, no estan podent accedir a un pis del mercat privat, sobretot si és de lloguer.

Per altra banda, i per acabar, la necessitat de compatibilitzar a nivell pràctic, perquè a nivell formal sí que a priori és compatible, però no a la pràctica, la percepció de la renda garantida amb la subvenció per al pagament del lloguer, no la prestació d'urgència per la pèrdua del lloguer, sinó la del pagament habitual. Ja que, tot i que formalment és compatible i les persones poden sol·licitar les dues, quan es percep l'import de la subvenció del lloguer, es resta del total de l'import de la renda.

I, bé, passaria ja a les propostes que fem des de la Fundació de Secretariado Gitano. Primer de tot, en un marc molt més general, demanar un mandat polític que faci una aposta explícita per abordar i garantir la igualtat de les persones en tots els àmbits que els afecten, com la igualtat d'oportunitats, la igualtat de gènere i la igualtat de tracte, i en aquest cas, especialment del poble gitano. A més de polítiques públiques més inclusives i que incorporin mesures adaptades i específiques per als grups vulnerabilitzats, com la comunitat gitana, i que serveixin per compensar les desigualtats. O sigui, nosaltres sempre defensarem polítiques generalistes, però també específiques per a col·lectius concrets.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

La primera proposta seria una estratègia estatal d'erradicació dels assentaments barraquistes i de l'infrahabitatge, a la qual, òbviament, Catalunya en formés part activa, àmplia respecte a les garanties legals i als drets fonamentals de les persones residents, assegurant una alternativa residencial digna dins d'un procés d'inclusió més ampli.

En segon lloc, l'acompanyament integral a les famílies adjudicatàries d'habitatge de protecció oficial que abordi el manteniment dels pisos, tant des del punt de vista del pagament i dels subministraments, però també, com deia abans, de les reparacions, fins i tot aquelles que són responsabilitat del titular. A nivell d'assessorament tècnic, de saber què és necessari fer, però també si és necessari econòmicament, perquè, tot i que siguin costos que són molt inferiors al que pot suposar la rehabilitació estructural per persones en situació de vulnerabilitat, això és inassumible, es pot anar acumulant i s'acaben generant, a vegades, condicions molt més dures.

En tercer lloc, l'acompanyament en la regularització dels pisos de protecció oficial per a la transmissió de la titularitat a descendents o familiars de primer i segon grau de consanguinitat, sense el requisit que hi ha actualment d'haver conviscut els dos anys previs a la defunció del titular, ni altres dels que es contemplen en el reglament.

Pel que fa al parc privat d'habitatge i com a mesura d'abordatge del racisme immobiliari, veiem molt adequada la proposta de borsa de lloguer municipal que es fa a Barcelona i altres capitals de província i de comarca, però que no està a bona part dels municipis de Catalunya.

En molts municipis, la borsa de lloguer funciona per captació de la pròpia persona, del propi ciutadà o ciutadana, i és evident que quan formes part d'una minoria ètnica o de qualsevol altre grup que està sent discriminat per l'accés a l'habitatge, precisament, aquest que t'obrin la porta, no?, i que t'escoltin i que puguis ja proposar la intermediació, doncs serà inefectiu en aquests casos.

Per tant, apostem per un model de borsa, com deia, per exemple, el de Barcelona, on sigui l'ajuntament qui faci la captació. I, a més a més, que hi pugui haver una rebaixa del preu de lloguer per les persones adjudicatàries i que es pugui compensar amb altres formes, que l'Administració pugui posar la resta de l'import.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Quant al Plan estatal de vivienda a Catalunya, apostem per un desplegament acompanyat per les entitats del sector social, per la seva expertesa en àmbits específics, com a reforç del finançament i de la xarxa de serveis existents a Catalunya, i per multiplicar l'impacte de les polítiques existents, com la llei de barris i viles.

Alguns dels barris on la intervenció en habitatge i en desenvolupament integral del barri no han arribat o no ho han fet d'una forma prou efectiva, creiem que són, per exemple, Merinals, Can Puiggener a Sabadell, Camps Blancs a Sant Boi i el casc antic de Balaguer.

En resum, l'aplicació del Plan estatal de vivienda ha de traduir-se de forma urgent en una cobertura més àmplia de les ajudes al pagament del lloguer i de la rehabilitació d'habitatges, el qual respon a diverses problemàtiques que he exposat.

I, per últim, mencionar la possibilitat d'utilitzar els fons FEDER i, sobretot, com a continuació, no?, els fons Next Generation, ja que ofereixen un finançament molt més sòlid i a llarg termini i que a vegades es pensen els fons FEDER com un finançament molt dirigit a infraestructura, però que també pot tenir aquesta vessant, no?, de captació d'habitatge social, de rehabilitació i de lluitar contra la pobresa energètica.

I fins aquí la nostra aportació.

El president

Gràcies per la seva compareixença. Ara és el torn dels grups parlamentaris i tindria la paraula el Grup Parlamentari d'Esquerra, el diputat Jordi Albert.

Jordi Albert i Caballero

Bé, gràcies, president. Gràcies, senyora Vidal, per la seva compareixença.

Com bé sap, aquí estem fent els treballs en aquesta Comissió per a l'Elaboració del Pacte Nacional contra l'Antigitanisme i, per tant, estem abordant tots els aspectes vitals, pràcticament, de les persones gitanes al nostre país. I per tant, d'aquesta manera també dotar d'un marc normatiu que els atorgui més drets efectius perquè, al cap i a la fi, és el principal problema que ens trobem i, per tant, que combatem aquest antigitanisme arrelat a la nostra societat i també, malauradament, a les nostres institucions.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

I l'accés a l'habitatge, que és un problema en general, s'accentua i molt més. De fet, totes les dades que vostè ha aportat és mitjanes..., el poble gitano sempre està per sobre de la mitjana de tots els problemes socials que tenim al país, en accés a un lloc de feina, en accés a l'habitatge, en accés a una educació adequada, en accés a tot l'àmbit cultural, en accés a l'esport, en accés, diguem-ne, que a totes les realitats socials.

I, a més, m'ha agradat una dada que ha donat, que és, precisament..., crec que és important que també una bona part de la feina que ens toca fer en aquesta comissió va també a trencar amb aquests clixés i amb aquests mantres i, per tant, està bé, no?, que es digui que aquest trenta-dos per cent de famílies gitanes que reben ajudes públiques. Perquè és molt fàcil posar un santbenet a un col·lectiu i dir que

reben totes les ajudes i que són col·lectius subvencionats, i està molt bé que donem dades i, per tant, li agraeixo que ho hagi fet amb aquest trenta-dos per cent.

Jo, en l'àmbit d'accés a l'habitatge, aquesta discriminació persistent, sobretot en l'àmbit privat, i que, per tant, doncs veiem dia sí dia també amb diverses oficines immobiliàries quan van a buscar un lloc on viure, quan s'interessen per un pis per comprar o s'interessen per un pis per poder llogar o una casa, segons els cognoms i segons l'aspecte que tinguis, automàticament ja deixes de tenir possibilitats reals de poder-hi accedir, amb la qual cosa és una de les principals barreres que hem de combatre, que és aquesta discriminació persistent i constant d'accés a l'habitatge per part del poble gitano i que aquesta barrera ja no ve, fins i tot, del propi llogater, sinó que ve directament de la pròpia immobiliària, no?

I per tant, crec que pren una especial rellevància l'actitud de la política pública. És a dir, les oficines locals d'habitatge crec que tenen una importància cabdal per resoldre aquesta qüestió i per també canviar aquesta mirada.

I per tant, aquesta és una de les preguntes que li volia fer. Vostè ha mencionat Barcelona i altres ciutats que tenen oficines locals d'habitatge potents, però, d'altra banda, hi ha diverses polítiques públiques enfocades actualment cap a l'habitatge. Esquerra Republicana, per exemple, ha impulsat el Pla Regenera en el darrer acord pressupostari, que és, precisament, per a la rehabilitació. Per tant, incorporar aquesta mirada gitana també en aquesta planificació urbanística, en aquesta planificació respecte a l'habitatge,. Com valoraria vostè aquesta possibilitat i com poder-ho fer en àmbit d'acció positiva?

D'altra banda, com podem potenciar aquestes oficines locals d'habitatge en diversos municipis? Aquí hi ha un problema també que és a nivell de finançament local. No tots els municipis tenen la mateixa capacitat tècnica ni la mateixa capacitat de recursos humans per poder impulsar oficines que realment garanteixin els drets de les persones i l'accés a l'habitatge. Per tant, com poder-ho impulsar amb major finançament però també suport de recursos? Potser un paper més rellevant de la diputació o de les diputacions provincials en aquest cas? Un paper més rellevant, potser, de l'Àrea metropolitana en l'àmbit dels municipis metropolitans? Com hi

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

podem aprofundir, perquè em sembla una proposta que és, sincerament, la clau de tot plegat.

I d'altra banda, també, una idea que li llenço. Com veurien també, precisament per combatre aquest antigitanisme immobiliari, l'impuls de comercialitzadores públiques? És a dir, d'immobiliàries públiques que anessin, fins i tot, més enllà de l'oficina local d'habitatge, que, essencialment, treballen amb lloguers assequibles. Doncs com incorporar també el mecanisme d'immobiliària pública per tal de facilitar també la gestió de tot el parc públic d'habitatge, molt més enllà de les limitacions pròpies de l'oficina local d'habitatge.

Gràcies.

El president

Gràcies. Moltes gràcies. Ara és el torn del Grup Parlamentari Popular i té la paraula la diputada Montserrat Berenguer.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Montserrat Berenguer Messeguer

Gràcies de nou, president. També a la compareixent, la senyora Mar Vidal, com a representant de la Fundació Secretariat Gitano.

Vostè ha donat dades molt interessants, algunes ja les coneixíem, no? El tema de llindar de la pobresa, el vuitanta-sis per cent, el vuitanta-nou per cent de la pobresa infantil. Semblen que són dades i aquesta xacra que no avança i cada vegada la problemàtica va en creixent, malgrat doncs tots els avenços, el conjunt del sistema català de serveis socials, de prestacions.

Però és curiós quan ha dit això, no?, que un trenta-dos per cent sols són preceptors de les prestacions socials. Aquest prejudici que s'ha anat forjant des de fa molts anys,...

Fitxer 6

...ser gitano i viure, no?, dels subsidis socials, la dependència del sistema de serveis socials, com, amb dades objectives, doncs tenim que no és així.

Ara estem en tràmit també de llei aquí al Parlament de la renda garantida de la ciutadania. I, llavors, preguntar-vos això, per què la població gitana no aconsegueix aquest accés amb això que podria tindre dret, no? Com ara estem també dient el complement per la infància a través de l'ingrés mínim vital. És a dir, que podrien tindre el dret. Per què aquestes dificultats d'accés quan tenim aquestes taxes de pobresa infantil també i dels infants gitanos tan elevades?

Pel que fa a l'habitatge, que és cert els assentaments, a Lleida també n'hi ha, jo que soc de Lleida, i, com ha dit, amb solars també abandonats i espais i barris segregats. Efectivament, ha parlat de La Mariola, del barri dels Magraners, del centre històric, però i, alhora, això, centres educatius segregats, també comerç segregat.

Aquí també estem en tràmit de la futura llei del sensellerisme. Llavors, hauríem d'incloure, entenc jo, des de la seva visió, necessàriament, els assentaments d'aquest tipus, i quines alternatives.

I pel que a fa l'habitatge de protecció oficial, vostès creuen que haurien d'haver clàusules també per afavorir l'accés d'aquest tipus d'habitatge a la població gitana? Perquè sí que ha dit que són en defensa de polítiques generalistes, però també adreçades a col·lectius concrets. Llavors, clar, i aquí podria entendre que això és també una discriminació o discriminació positiva, però que deixem, llavors, de banda o al marge altres col·lectius perquè les dificultats de l'habitatge, que ara és un dels principals problemes, però no el primer que té el país, però la dificultat també la té aquella persona amb discapacitat, una persona que tingui problemes de salut mental..., vull dir, són tots afegits. Entraria, per tant, el gitano també en aquests col·lectius desafavorits per igual amb aquestes dificultats?

I han parlat de ciutats i municipis, àmbit urbà, però si la realitat també que té la població gitana, no sé si han pogut valorar-ho o estudiar-ho, també a altres entorns més rurals o de zones de muntanya, que també n'hi ha, no? A Pirineu, Aran, també tenim població gitana i quina és la seva realitat.

I bé, doncs jo per acabar això, i si seria, doncs això, quines millores s'haurien de fer a nivell de polítiques o dissenys urbanístics per poder canviar aquesta mirada?

Moltes gràcies.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

El vicepresident

Gràcies, diputada Berenguer. Ara és el torn del diputat Andrés Garcia Berrio per part dels Comuns. Endavant.

Andrés Garcia Berrio

Gràcies, vicepresident. En primer lloc, agrair la feina que han fet a través d'aquests dos informes, que ens els mirarem en detall, perquè pensem que és important per poder fer les conclusions d'aquesta reunió. I crec que sempre per poder analitzar les polítiques públiques quan feu aquesta feina des de la societat civil, doncs cal agrair-ho.

Jo crec que heu fet una foto ampla de quina és la situació. És una situació que és alarmant, que, a més, ho és des de fa molts anys i, d'alguna manera, sembla que no hi ha una capacitat i una voluntat decidida de donar passos endavant. Tot i que en algunes qüestions s'ha pogut anar millorant, s'han fet alguns passos, però jo crec que, estructuralment, estem aquí.

I estem aquí també perquè hi ha una qüestió que l'accés a l'habitatge està absolutament complicat i cada cop més, i és per això que cal #omplir(3.54) les polítiques públiques i assumir el fracàs col·lectiu que ha suposat, per exemple, haver construït habitatges de protecció que perdien aquesta condició deu o quinze anys, per exemple, no? Llavors, gràcies a això, no tenim un parc d'habitatge, diguem, molt més..., si estem a l'1,5, quan altres països europeus estan per sobre del deu. Llavors, és impossible poder tenir pisos per garantir lloguers socials, poder garantir l'accés a propietat en un mercat de protecció, tota una sèrie de qüestions.

Però és que, a més del que ja li genera a la població, diguem, en termes generals, a la que anem a analitzant la situació del poble gitano i el racisme estructural, és que, clar, és que és un acumulat d'anys i anys. És que ara hi ha molt barraquisme, però venint de molt barraquisme i del barraquisme vam passar a la híper segregació, no?, del Camp de la Bota a La Mina, i sí, com en moltíssims casos i situacions.

Jo crec que, d'alguna manera, està clar que cal prendre mesures efectives i tenir un planejament que permeti donar passos endavant. Jo crec que, en aquest sentit, no sé si tenen algun exemple d'algun país europeu, alguna bona pràctica en població

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

gitana que hagi tingut efecte, més enllà de les polítiques públiques d'habitatge, que sabem que en altres països i en altres ciutats, com Viena, s'estan donant passos importants, però, bé, per saber si tenien alguna mesura o algun model que es podria aplicar.

I després n'hi ha una altra qüestió respecte al que és l'accés al... Clar, després està tot el tema de com anem a acabar amb el barraquisme si no hi ha una priorització que això sigui una qüestió central. Llavors, jo crec que, d'alguna manera, en algun moment s'haurà de dir «*basta*» també per la pròpia població que viu allà i, al final, seran les pròpies lluites les que acabaran posant al centre això. I jo crec que la vaga general de l'11 de novembre serà un moment clau per lluitar per l'habitatge i també pel poble gitano.

En relació amb l'accés al mercat de lloguer, clar, aquí hi ha una qüestió que és evident. O sigui, n'hi ha una dificultat general, però n'hi ha una dificultat d'accés amb conductes clarament discriminatòries. Tenim informes de l'Ajuntament de Barcelona també fet per SOS Racisme amb altres entitats a Girona que mostren de manera clara que hi ha aquest accés discriminatori per a persones migrants i d'altres perfils ètnic-racials, però també, concretament, cap a la població gitana. A dia d'avui tenim una sanció contra una immobiliària per aquest element.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Llavors, una de les coses que sí que s'ha pogut pactar amb el Govern per part del nostre grup parlamentària és la realització de *testings*, mecanismes per poder analitzar, trucant a les immobiliàries per veure si estan complint o no amb la normativa administrativa d'igualtat de dret i no discriminació.

Jo crec que d'alguna manera això, que es començarà a fer d'aquí a poc, ha de donar resultats, però és que caldria fer molts passos per assegurar que les immobiliàries no facin aquestes conductes, i jo crec que estem encara a anys llum. El que passa és que cal contundència. No pot ser que després del que està passant tinguem només una sanció. Llavors, crec que és una matèria complicada.

Crec que la seva compareixença aporta elements importants en les diferents qüestions que ha tocat, i, efectivament, en les conclusions d'aquest grup, d'aquesta comissió d'estudi, ha d'estar l'habitatge, com no pot ser d'una altra manera.

Gràcies.

El vicepresident

Gràcies, diputat. I ara és el torn de la companya diputada del Partit Socialista de Catalunya Units per Avançar, Susana Martínez Heredia. Endavant.

Susana Martínez Heredia

Gràcies. Gràcies, senyora Vidal, i gràcies a la Fundació per, un cop més, contribuir en aquesta comissió amb la seva feina i amb les seves propostes.

L'accés a un habitatge digne s'ha convertit en un dels principals factors de desigualtat social. Durant molts anys hem relacionat les desigualtats, principalment, amb la situació laboral o el nivell d'ingressos, però ens trobem que tenir feina ja no garanteix poder accedir a un habitatge digne.

Tenim famílies que treballen, que tenen ingressos, però que no poden assumir el preu d'un lloguer o una hipoteca. Ara bé, allò que avui és una realitat cada vegada més estesa, per desgràcia, al conjunt de la societat, per a moltes famílies i per a moltes persones gitanes ha estat una realitat durant generacions fins a l'actualitat.

Vostè ens ha donat algunes dades alarmants. Un quaranta-sis per cent de les llars en situació d'extrema pobresa, un vuitanta-nou per cent de pobresa infantil i una taxa d'ocupació del trenta per cent. I malgrat aquesta situació, només, i remarquem «només», el trenta-dos per cent perceben alguna prestació social. I això és una evidència de l'existència del fenomen *non take-up*.

I aquestes dificultats econòmiques han anat acompanyades també de barreres específiques en l'accés a l'habitatge, moltes vegades relacionades amb la discriminació i els prejudicis. De fet, l'informe CEDRE de març del 2025 recull que el 29,2 per cent de la població gitana enquestada afirma que no li van voler ensenyar un habitatge que volia llogar o comprar. Per tant, per a moltes famílies gitanes, l'exclusió residencial no és una conseqüència nova de l'actual crisi d'habitatge, sinó una desigualtat estructural que s'arrossega des de fa dècades i avui s'accentua. I així, les desigualtats que pateix una generació acaben condicionant les oportunitats de la següent.

Per això crec que no podem abordar les polítiques d'habitatge d'una manera aïllada, de les polítiques d'ocupació, educació i inclusió social, i ara ens trobem en un context

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

especialment complex, perquè la crisi de l'habitatge afecta avui al conjunt de la societat catalana, però no afecta a tothom de la mateixa manera. Les persones i les famílies que ja partien d'una situació de vulnerabilitat són les que tenen més dificultats avui per afrontar l'increment de preus.

Per tant, hem de distingir dues situacions. D'una banda, famílies que no poden accedir a un habitatge perquè no disposen dels ingressos suficients o perquè tenen una situació laboral precària. I, d'altra, famílies que sí disposen de recursos per pagar un lloguer o una hipoteca, però que continuen trobant les portes tancades pel fet de ser gitano o gitana.

I aquests dos problemes requereixen respostes complementàries, polítiques que garanteixin l'accés a un habitatge assequible i polítiques que combatin de manera efectiva la discriminació.

I en aquest sentit, voldria acabar amb una reflexió i una pregunta sobre les propostes que vostè ens ha presentat. Avui la crisi de l'habitatge afecta al conjunt de la societat, però al mateix temps sabem que en el cas del poble gitano, que pateix d'una situació de desigualtat, li preguntem com creu vostè que hem de combinar les polítiques generals amb les mesures específiques.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

I de totes les mesures que ens ha plantejat, quines considera vostè que haurien de ser polítiques adreçades al conjunt de la ciutadania perquè responen a problemes compartits, per una part cada vegada més àmplia de la societat. I quines creuen que requereixen actuacions específiques per a la població gitana per superar les barreres i les desigualtats que pateix?

I en segon lloc, tenint en compte els dos decrets aprovats recentment en matèria d'habitatge, quina valoració en fa i fins a quin punt considera vostè que les mesures que incorporen podrien contribuir a millorar l'accés a l'habitatge de les persones gitanes que es troben en situació de vulnerabilitat?

Sense més, finalitzo la meva intervenció agraint de nou la seva compareixença avui aquí.

Gràcies.

Mar Vidal (responsable en matèria d'habitatge de la Fundació Secretariat Gitano)

Bé, moltes gràcies. Ah, sí, no... Ai! *(Rialles.)*

El president

No, està molt bé, està molt bé. Sí, ara té la paraula la senyora Mar Vidal per respondre a les preguntes que s'han fet.

Mar Vidal (responsable en matèria d'habitatge de la Fundació Secretariat Gitano)

Ara sí, moltes gràcies. *(L'oradora riu.)*

Bé, començaré amb les preguntes del diputat d'Esquerra Republicana. La primera, si en algun moment..., jo he anat prenent notes, si en algun moment la dic malament, doncs m'ho recorden.

Quant a la participació en la planificació urbanística, no?, sobretot parlant de barris segregats que estiguin en una fase de renovació, remodelació, i també imagino de noves promocions. Vull assenyalar, i també igual que feia donant la dada de les famílies, no?, que són perceptores, per trencar aquesta imatge. El participativa que és el poble gitano, la comunitat gitana, si ja només mirem la quantitat d'entitats gitanes que hi ha, associacions, i ja no parlo de les grans, com la Fundació Secretariado Gitano o la FAGiC o la Pere Closa, que són molt grans i que són professionalitzades, sinó aquelles on hi ha els veïns i veïnes dels barris, dels municipis, i que n'hi ha, no diré a tots perquè no..., però d'una forma molt estesa.

Llavors, crec que la base per la participació hi és i s'ha de donar l'opció a poder-se expressar. I, precisament, tot el que tingui a veure amb la participació a l'hora de planificar una ciutat o un barri em sembla cabdal, i més en barris on, principalment, qui ha patit aquesta segregació han sigut les persones gitanes, qui ha persistit més temps, no?, perquè quan parlàvem del Somorrostro, la Perona, allà hi vivien persones gitanes i no gitanes, els reallotjaments es van fer amb persones gitanes i no gitanes, però van ser les no gitanes les que van tenir l'opció de marxar. Per tant, les que tenen experiència de generacions de què es viure en unes zones segregades són ells i elles.

Per tant, sí, i poder ser tot l'innovadors que es pugui a l'hora del que és cocrear el disseny urbanístic i poder estimular una participació d'un poble que ja té aquesta xarxa i que ja està molt predisposat.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Després, crec que preguntava com impulsar les oficines d'habitatge, no?, si es poden pensar altres mesures, altres fórmules. I deia a nivell metropolità. A nivell metropolità ho he pensat moltes vegades perquè..., bé, avui m'acompanya Víctor Bover, que és tècnic d'habitatge de la Fundació, i jo mateixa també he sigut tècnica d'habitatge a la Fundació, i això ho veiem i no cal ser professional per saber-ho. Vivim en una realitat metropolitana, les persones treballen...

Fitxer 7

...aquí i viuen a Sabadell o..., però en canvi les polítiques públiques, en general, no recullen aquesta lògica metropolitana. Són molt estàtiques, molt estanques, fins i tot en contextos, no?, supramunicipals, com és l'àrea metropolitana.

Llavors, a mi em semblaria bàsic, posar un exemple, de la borsa de lloguer, que les persones... Una, per afavorir la mobilitat, si és que es vol. I després, perquè a vegades hi ha municipis que són més petits o que hi ha menys oferta de mercat privat també, poder oferir la possibilitat que una persona que viu en un altre municipi de l'àrea metropolitana que pugui accedir, per exemple, a la borsa d'habitatge d'un altre municipi. Això per posar un exemple.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

I després preguntava per la possibilitat d'impulsar immobiliàries públiques. Jo tal i com penso el que és una oficina d'habitatge o com hauria de ser una oficina d'habitatge, per mi això és una immobiliària pública. O sigui, traient-li tota la connotació mercantil, però per mi ja és i desenvolupa les tasques que desenvolupa una immobiliària, però preservant la funció social de l'habitatge.

Per tant, no hi havia pensat mai, potser sí que és una idea que mereix la pena donar-li voltes, però en la situació actual jo crec que hem de reforçar el paper de les oficines municipals. De fet, dotar-les, que es pugui fer molta més captació d'habitatge i, sobretot, que la ciutadania les conegui molt més perquè hi ha molt desconeixement, com de molts serveis públics, hi ha molt desconeixement de les oficines d'habitatge. I per tant, per mi la immobiliària pública per excel·lència seria això, l'oficina d'habitatge.

D'acord, ara en resposta a les preguntes per part de la diputada del Partit Popular. En relació als nivells tan persistents de pobresa i de la baixa percepció que hi ha per part del poble gitano de la renda garantia. Quins són els motius? Ho dic ja per estudis que també tenim des de la Fundació i també amb tota la convicció que ho he viscut com a tècnica. Comença tot amb el tema de l'empadronament. O sigui, tenim un problema molt greu amb l'empadronament. El padró sense domicili fix és una obligació dels ajuntaments, és un dret de la ciutadania, tot i així, s'utilitza molt poc, s'atorga molt poc aquest dret.

I hem de pensar que no és només persones que estiguin ocupant o que estiguin en una situació terrible, sinó, fins i tot, famílies que estan rellogant una habitació i que moltes vegades la propietat no vol que s'empadroni i, a la vegada, doncs són els ajuntaments que estan posant pedres a les rodes.

Principalment, començaria per aquí. Tota la resta, poden haver-hi dificultats, però és al que ens dediquem les persones que treballem en el sector social i són més o menys sortejables, i qüestions administratives molts cops menors, però, principalment, seria aquest.

I després, perdoni, feia referència als barris segregats de Lleida i no m'ha donat temps..., no sé si preguntava alguna qüestió? Ah, sí, preguntava per la situació en l'àmbit rural. Bé, jo, personalment, i el nostre equip aquí a Barcelona treballem en un àmbit totalment urbà o de ciutat petita.

Sí que podrem donar dades sobre això, com deia, a mitjans de..., cap al juny de 2027, perquè s'han estudiat totes les províncies de Catalunya i totes aquelles localitats on sabem que hi ha població gitana. No és una dada que pugui donar ara, no li puc parlar massa d'això, però tindrem aquesta informació i ben detallada.

I després, quant a les clàusules específiques d'accés a protecció oficial, si això suposa una situació de discriminació. Aprofito, i és una forma de respondre també a la pregunta que feia la diputada del Partit Socialista, ja que és pràcticament el mateix.

Quan parlem de polítiques específiques, sí que..., sobretot, abans ho deia, no?, de pensar la inclusió residencial en termes molt més amples, i n'hi ha moltes d'elles, d'inserció laboral, d'educació, que sí que podem fer-les específiques, sobretot també perquè les podem fer des de les pròpies entitats, llavors, no és que posem un requisit

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

d'entrada o no, sinó que són les pròpies persones que s'acosten, no? Amb això amb habitatge és impossible, o molt difícil com a mínim. Però després crec que, per una banda, és com ho fem específic? Abordant aquelles situacions que facin que sigui més difícil que les persones gitanes potser optin, pel preu del lloguer o el que sigui, que optin a aquestes polítiques, però en aquest cas les meves propostes anaven totalment a una política generalista d'habitatge i que, precisament, pugui comptar amb el suport de moltes altres parts de la població i que beneficiï, inclús que ho puguem veure com una aportació també que pugui venir d'aquí, no? Però no, no, en aquest cas no hi hauria cap requisit a nivell ètnic.

Després, en resposta al diputat dels Comuns. Alguna bona pràctica? Doncs no n'hi ha..., o que jo conegui, no n'hi ha cap que pugui dir que ens omplim la boca d'això ha sigut un cas d'èxit. Sí que crec que aquí a Catalunya, a l'Estat espanyol, tenim, com dir-ho?, els ingredients per fer-ho possible, i crec que cada cop els drets o l'estat de benestar cada cop estan menys presents a Europa, i crec que seguim tenint un sector públic fort, almenys per ara. I per tant, crec que tenim... I tant de bo jo crec que d'aquí poden sortir..., però no podria donar ara una..., no em mullaré.

Després, quant a l'accés al lloguer i el fet que només hi hagi una sanció de discriminació. Les situacions de discriminació són molt difícils de poder denunciar. Llavors, en aquells casos que no només passen a les persones gitanes, passen a moltes persones, doncs que el seu cognom denoti, no?, d'una altra procedència o el que sigui.

Totes aquestes ja, per començar, són molt difícils de denunciar. O sigui, segur que hi ha mesures molt específiques, però, primer de tot, que hi hagi una revisió d'ofici per part de l'Administració de totes aquelles immobiliàries i totes aquelles propietats que estan practicant la discriminació d'una forma descarada i, vull dir, que això, qualsevol entra a qualsevol portal de cerca d'habitatge i ho pots trobar. Per començar, això, primer fer aquest filtre, no?

I després, tenint en compte que és tant el que hem de fer per garantir el dret a l'habitatge, o sigui, la qüestió dels preus, de garantir unes bones condicions d'habitabilitat..., per mi passa per una gestió molt més pública de l'habitatge, inclús de l'habitatge privat, d'aquelles persones que vulguin que entenguin el per què cal

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

que hi hagi habitatge públic, per què cal que l'administració gestioni, perquè és la imparcialitat, o sigui, no és un propietari que pot tenir..., subjectivament, pot dir: «quiero este, no quiero este», sinó és potser el més garantista que podem tenir.

Llavors, per mi, no diré una idea de com combatre a nivell de denúncia, sinó de com generar alternatives, i les que he parlat de l'oficina d'habitatge per mi són les més..., la borsa, perdó, les més coherents.

Passo, ja per acabar, a les preguntes de la diputada del Partit Socialista... Ah, no, perdó, ja estava...

Bé, el que deia de mesures generals i específiques és el que he mencionat, i crec que les d'habitatge, precisament... O sigui, cal comptar amb molt de suport, i que és una realitat que no només la pateix el poble gitano, per tant, precisament, s'ha d'unir, jo crec, a totes aquelles persones més afectades per aquesta qüestió. I també, doncs, intentar que aquest benefici arribi a quantes més persones.

I per acabar, la valoració dels decrets. Per no estendre'm molt, però vull fer referència a una cosa que ja s'havia intentat també modificar anteriorment. Poso d'exemple, perquè jo crec que és extrapolable a moltes altres qüestions, però el que és el pagament de la gestió immobiliària, no?, quan es fa un lloguer. I ara ho ha de pagar, diguéssim, sí o sí, la propietat. Fins ara sempre..., i a la LAU hi ha moltes de les clàusules que sempre queden subjectes a..., que preval l'acord que arribin la propietat i la persona llogatera.

I crec que, en la mesura del possible, sobretot si pensem en col·lectius específics vulnerables, però qualsevol persona de classe treballadora que hagi de llogar un pis, mai ningú estarà en la capacitat de poder arribar a un acord que li sigui més o menys beneficiós a una propietat. Ja no dic si a sobre és una propietat d'un gran tenidor, no? Llavors, crec que són qüestions que no han de quedar subjectes a l'acord, sinó que han de venir molt més establertes per llei.

I agafo això..., però per no estendre'm.

El president

Molt bé. Doncs moltes gràcies per les seves respostes. Llavors, ho deixaríem aquí i aixequem la sessió.

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Gràcies.

La sessió s'aixeca a...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT